

Akt nr:

P-E1a-1149

AU\$P-E1a-1149

F. m. 221

P --- 1*1149

Handlingar,

angående tvärläggning av mark, tillhörande

Höga Östergård och Höga Ranagård,

uti Fotskäls socken av Marks härad och

Älsborgs län;

upprättade vid syn enligt vattenlagen år 1925 av

Hjalmar Granwall
Statens lantbruksingenjörNederbördsområde N° 105: 4; I. B. III: 3.

Innehåller 16 skrivna sidor och 1 blad ritningar.

1

Protokoll för vid Syn enligt vatten-
lagen för förläggning av mark i
Höga Åstergård år 1925.

År 1925 den 20 Oktober kl. 9.30 f.m. inställdes Sig montuk-
nar, Statens lantbrukningsnämnd, hos Johan Andersson i
Höga Åstergård för att på grund av Länstyrelsens, här me-
dan intagna, förordnande förrätta Syn enligt vattenlagen
för förläggning av vattenrik mark, tillhörande Höga
Åstergård och Höga Ranagård, uti Fålkills socken, Marks
härad och Ålvsborgs län, och hade intressenterna medverkat
genom särskilda kallelser om förrättningens förstagande
dena dag, på grund varav följande personer jämnväl
tillståndskaunas:

Johan Andersson, Höga Åstergård;

August Kågerud, Höga Ranagård;

Otto Johansson, ilen;

och såsom biträdande gode män: Skiftesgodemän August
Mansson i Fålkills och Johan Olsson i Ströte.

§ 1.

Det för montukens utfärdade förordnandet, jämte an-
sökningen därom, upplästes och hade följande lydelse,
Bif. lit. a.

§ 2.

På förmanens fråga kunde någon jämsammärkning
ej göras annat bevisnanden, ej heller ansågs annat
laga hinder mota mot förrättningen.

§ 3.

Förrättningsmannen redogjorde för resultatet av de
utförda förundersökningarna.

§ 4.

Sökanden yrkade på upptagande av ett öppet avlapp
i den utsträckning som utföras för hans jords förläggning.

§ 5.

August Kågerud yrkade, att diket skulle om möjligt läggas
i gränsen emot Sökandens mark.

§ 6.

2

Kagrell förbrade ersättning för den smick, som åtgär-
ten rikets utvidgning - likaså gjorde Otto Johansson.

§ 7.

För emlaksgälden i sin tillgångssida sig den uppskattade
riksejendoms, skall den på berättigade enligt ersättning.

§ 8.

Johan Andersson i Haga Åstugård och Ernst Hagrell i
Haga Rasmåns i rikets en församling om sättet för utlåtelse
afgjörande och om att arealen vattenbruk och enligt den
upprättade planens arten skall ligga till grund för betal-
ningsstyrelsen, Kif. l. 6, vilket beslutades av Lags-
mannen.

§ 9.

Da' i midan var att i saken anför, angäva Lagsmannen
sitt utlåtande, Kif. l. 6.

§ 10.

Att emottaga tillståndet handläggare och rikets
utgåva Lagsmannen: Johan Andersson - Haga Åstugård.

§ 11.

Delagarna beslöt att sätta utgåva arbetstygelse
för förtaget.

§ 12.

Förordningen förklarades avslutad och skulle Lagsmannen
till rikets arealen avse tillstånd, i vilken de dagar som
skola gäldas medelst de gärdarna finnas angivna.

Art och tid som även

Ta' Årskrets regimer:

Rikets Bränne

Statens Lantbruksskolor.

Om det uppsat och till Lagsmannen:

Hug. Månsson

Yngve Olsson

Kungl. Maj:ts Befallningshavande

i
ÄLVSBORGS LÄN

Landskansliet

41/92 Ass.D.1925.

R e s o l u t i o n .

Med stöd av 10 kapitlet 32 och 33 §§ Vattenlagen
vårder lantbruksingeniören i Hallands län och Älvsborgs
läns södra del härigenom förordnad att i denna ansökning
omförmälda förrättning i laga ordning verkställa.

Denna resolution översändes till förrättningsmanner
som bör över emottagandet hit insända bevis.

ant. Vänersborg i landskansliet den 20 juli 1925.

På länsstyrelsens vägnar:

Henrich

Karlsson

41/92 a.m.D. 1925.

4

Höga Östergården den 15/4 1925

Till Länstyrelsen uti Skaraborgs län

Underskrift för hertied vördsamt
anhälla om förordnande för statens
lantbruksingörare att i enlighet med
gällande vattenlag förätta syn för
förklaring av vattensjuk mark
tillhörande Höga Österg uti Fotskäl -
socken Marks härad

Högaktningfullt

Johan Andersson
Höga Österg
Fotskäl

Kallelse.

sedan undertecknad, Statens lantbruks-
ingenjör, av Länsstyrelsen uti Skaraborgs län
förordnats att jämlikt föreskrifterna i gällande
vattenlag förrätta syn för torrläggning av mark,
tillhörande Höga Östergård uti Potskäls
socken av Marcks härad; ^{och för framläggning av denna förrättning} kommer allmänt
sammmanträde att hållas hos Johan Andersson
i Höga Östergård tisdagen den 20 inst.
Oktober kl. 9.30 f. m. och värda härigenom nedan
nämngivna personen kallade att själve eller
genom befullmäktigat ombud, sin talan föra
och rätt bevaka.

Halmstad den 15 September 1915
Ry: Brännman

Kallelsens emottagande erkännes:

Höga Österg.	Johan Andersson -	Johan Andersson
Högalund	Gustaf Högerell -	Gustaf Högerell
Höga ~~Ränge~~	Otto Johansson -	Otto Johansson

Som ovan

Ry: Brännman

Ovanstående personers namnteckning.

Beaktas av.

Ram. Andersson
Gärlingsman

H. Carlsson
stämningssman

Förening, vilken emellan intressenterna till
ett företag, som avser förvärfvning av vattenrätt mark,
tillhörande Koga Åstergård och Ramnård, till Försöks
Säcken av Årslunds län.

Medverkande ärendesamma och beslut:

1° att arbetet skall utföras i full överensstämmelse
med det med styrelserättningen upprättade förslaget;
och i enlighet med de bestämmelser som styrelsen
har beslutat att medföra till dess utlåning;

2° att till grund för betalningsskyldigheten till
företagets alla bestånd skall läggas vatten och en
areal vattenrätt mark enligt den med styrelsen upprättade
planbestämningarna och skall förädlingssumman ut-
räknas i procent vatten och en delaktighet.

Koga den 20 Oktober 1925.

Johan Andersson
Gustav Högren

Att Johan Andersson och Gustav Högren frivilligt
inlämnat och medverkat till förvärfvning, betygas:
Kjennet Betsman

Kjennet Betsman
Johan Olsson

Bif. till C.

Utlåtande av styrelsen till av Enheten
från denna gjord ansökan förvärfvning av vatten-
rätt mark, tillhörande Koga Åstergård
och Koga Ramnård, till Försöks Säcken av Årslunds län;
år 1925.

Förvärfvning företag, som är av mindre omfattning,
och avser förvärfvning av vatten och en delaktighet,
7° Kap. Vattenlagen.

Emot företaget står intet laga hinder.

Sökande till förädlingsrätt är Johan Andersson: Koga
Åstergård.

Företaget är beläget inom medverksområdet av
105, Viken.

Den Trakt, som af förtaget kammern att tilldelas län-
nad, är omfattad af misclatne plankarta, därvid begränsningelinjen
blivit avräknad till 1.4 m. öfver vanligt Sverneravattensstånd i
gamla overlappet.

För att kunna till ändamålsenligt djup, eller 1.2 m., avrika
den vattensjuka marken, hava styrelsen förenat nödigt
förbehåll arbetets utförande i enlighet med hithörande för-
slag.

Fattensamlingssamrådet är så obetydligt, att några sär-
skilda berättelser för bestämmande av direkt di-
visionser ej behöfs göras.

Enom förtaget, som skall utgå en samfällighet,
skall enligt nyligen förordning, betalningsskyldigheten
till samhälle beståda utgå efter areal vattensjuka
mark och har deltagningsskyldigheten uträknad i pro-
cent.

Bidrag till Fattensamlingssamrådets organisation och verk-
samhet skall ej utgivas.

Beordrat om att denna förordning skola ingifvas till
Förstahypotekens Fattensamling i Länshuset inom Sektio
(60) dagen från denna dag under iakttagande af be-
stämmelserna uti 11 Kap. 8 § vattenlagen.

I öfrigt för styrelsen jämte förordningen
uti 10 Kap. 62 § vattenlagen, angående ifrågasvarande
Förordningsföretag bestämma:

1^e att riket skall ingrävas i full överensstämmelse
med Länshuset plankarta, i hvilken delsammas
lag är med dubbla såda linjer indraget, som profil-
ritningen och gränslinjen, vilka angiva rikets
dimensioner uti metermått;

2^e att det skall påbörjas inom ett (1) år efter det denna
förordning varit lagd kraft och vara dragt till slut
inom två (2) år efter dess början;

3^e att beståndet för rikets ej mindre ingrävning
är även framtid underlaga i överensstämmelse
med hithörande profilritning skall av delägare ge-
mensamt göras efter de uträknade procenttalen;

4te att det skall givas information av annan utdjund
och anslås att den ene av de två ministerna,
vilken skall ställa till vederhöftheten styrket kongen
för sitt uttagande och med vilken kontrakt skall
upprättas i enlighet med bestämmelserna i detta ut-
låtande;

5te att diket skall i strökan 3+30-3+67 laggas i räjningen;

6te att diket jordem ej får laggas närmare diket än 1.0
meter och ej i sammanhängande strängar utan med öpp-
ningar för tillståndet öppna diken, eller eljest på lämp-
liga ställen för öfverflödet fria utlopp, varjämte den
skall uppmärksammas på, att den ej får brantare lutning
än 1:1.0 mot diken;

7te att ersättning för mark, som till diket nödvändig
äro, skall erläggas och äro därtill berättigade mark-
ägare beloppet på förtecknade ersättningslängden;

8te att, när markägaren ej vill tillgodogå sig diket
friden, detsamma skall på kvarliga emot vilig er-
sättning, som efter förslaget utgörande bestämmas av
2de grannarna, som av arkitektyrken tillkallas;

9te att, om farviken eller annat liknadt vatten-
förande jordlager skulle vid grävningen anträffas,
hatten och slänter här skola förklarats som helst
stämheländes;

10te att vägnarerna skall anläggas på gemen-
sam bekostnad, men samtida underhållet äro
den eller den som detta ligger ålagt;

11te att näriga brensningar skola på förmodatthet
av förslaget arkitektyrken verkställas, så snart en deltagare
att förordas och kan med 2de grannarna personligen styrka be-
hovet därav;

och 12te att förvaltningskostnaderna skall av deltagarna
gemensamt bäras så som här även sagts.

Utdömt den 20 Oktob. 1920
På Arkitektens vägnar
Kjellman Bränman

Biträddande grannarna:

Hug. Månsson

Ulf. Olsson

Förhandsattningslänga
 vid förläggning av mark, tillhörande Kåga-Östra-
 församla Kåga Ranagård, uti Fattikåns socken av
 Åreborgs län, upprättad vid Syn enligt rättslagen år 1925.

Hemmans och lagersbrukets namn och ägare.	areal i ar	jord- värde per ar	S:a jordvärde ning	
			Kr	öre
1/4 msk. Lätt B. Höga Österg. Johan Andersson	0,80	8.-	6	40
areal. Lätt J Höga Österg. f. S. Skottorp, areal. f. 3/4 msk. Höga Ranag. - Gustav Högrell	1,25	8.-	10	-
9/32 msk. Lätt C. Höga Ranag. - Otto Johansson	0,87	8.-	6	96
Summa:			23	36
Kåga den 20 oktober 1925 Kjennar Brännvall Stiftens landtumsingenjör.				

Kostnadsfördelningsskiz
vid fördelning av mark, tillhörande Högå Östergård och
Högå Rannagård, uti Foteviks Länken av Årshögs län,
upprättad vid Syn enligt rättslagen år 1925.

Littera- tör	Mått	Hemmans och ligerhetens namn	? ägare	Areel värde- sjukt märke		Gjäl- d	Gjälde gräns- kostnader och		Gjälde förrät- ningskostnader och	
				Mar	an		Kr	öre	Kr	öre
B	1/4	Högå Österg.	Johan Andersson	2	16	69.75	486	15	68	37
J	005	Högelund, f.d. Högelund, f.d. Högelund, f.d. Högelund, f.d.	Gustav Högelund	-	95	30.55	213	85	30	08
Summa				3	11	100.-	700	-	98	45

Uggr den 20 oktober 1925

För Ämbetets nämnd:

Hjalmar Granwall

Statens lantbruksingenjör.

KOSTNADSFÖRSLAG

för förläggning av mark, tillhörande Höga Åkergränd
och Höga Ranngränd, uti Försökssocknen av Markens
kommun och Årstadens län; upprättat vid egen ömhet
vattenlagen år 1925

N. WERMLAND, A.-B., K.Ö.

Dagsverkspris Kr.: 6.-

Läge	Längd i meter	Antal	Arbete m. m.	Pris	Kostnad		Summa		Totalsumma	
				kr.	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
248-347	159	185	lekm lora	1.-	185-					
		155	- Sand, gussösten	1.50	232.50					
			extr för borttagande av gärrisgränd		50-		467.50			
		1	20 vägfremman, vattenröppning = = 0.8 x 1.0; längd = 3.6 m., utföring				150-		617.50	
			Tilläggs för afgränsade jord, arbetets tillägg, m.m., 0.25 10% av förstärkt						59.18	
			Jordrättigheter enl. särskild längd						25.36	
			St. Wranne						700.00	

Höga den 20 Oktob 1925
Nilsen Bräman
Statens lantbruksingenjör.

Granningslita

12.

Läge	Längd	Djup	Botten- bredd	Dag- bredd	Sido- lutning		Anmärkningar
	M e t e r						
1	2	3	4	5	6	7	8
2+8		0,60	0,3	1,50	1:1,0		
2+25	17	0,60	"	1,50	"		
2+50	25	0,95	"	2,20	"		
2+56	6	1,30	"	2,90	"		
2+62	6	1,40	"	3,10	"		
2+75	13	1,65	"	3,60	"		
3	25	1,75	"	3,80	"		
3+25	25	1,95	"	4,20	"		
3+50	25	1,90	"	4,10	"		Fixa i härn w gädesjätt 120m. öster om
3+67	17	1,80	"	3,90	"		3+67 ligger 10,00 m. över jämföringsplanen.

Skapad den 20 oktober 1925.

Hjilmann Bränner

Statens lantbruksingenjör

Karta den 20 oktober 1925.

Hjilmar Granningslita

Statens lantmäteringen

ARVODESRÄKNING

för laga syneförrättning angående *trörläggning av mark, tillhörande Höga Östergård och Höga Ranagård, uti Fotskäls socken av Åhus län,*

upprättad enligt nedanstående §§ i lantbruksingenjörstaxan av den 31 december 1920.

År och månad	Dag	A r b e t e	An- tal	å kr.				
					Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
		Kallelser och kungörelser, § 5, ... st.	5	0,50			2	50
		Ågomätning: 1:4000, §§ 6—9, ...						
		a) för mättningsområdets gränser enl. tariff I, ...						
		1) i åker, raklinje km.		1,50				
		kroklinje ”	09	3,00	2	70		
		i annan mark, raklinje ”		3,00				
		kroklinje ”		6,00				
		2) för strandsträckor utefter sjö o. vattendrag med bredd över 15 m.						
		i åker, raklinje km.		3,00				
		kroklinje ”		5,00				
		i annan mark, raklinje ”		5,00				
		kroklinje ”		11,00				
		3) för strandsträckor utefter mindre vattendrag, bredd 10—15 meter						
		i åker, raklinje ”		1,00				
		kroklinje ”		2,00				
		i annan mark, raklinje ”		2,00				
		kroklinje ”		5,00				
		b) för mättningsområdets olika ägoslag, ägofigurer och areal enl. tariff II						
		åker, medelareal 62 ar st.	5	0,36	1	80		
		har har	3,11	0,54	1	68		
		äng och odlingsmark, medelareal ar st.						
		har har						
		annan mark och impediment, medelareal ar st.						
		har har						
		c) för vattenavlopp enl. tariff III med en medelbredd av ¹⁵ / _{10—15} m.						
		i åker o. d., raklinje km.						
		kroklinje ”						
		i annan mark, raklinje ”						
		kroklinje ”						
		d) för textering, skala o. d., 1:sta regalarket			4	—		
		övriga regalark st.		1,00				
							10	18
		Överföres					12	68

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört				12 68
		Avvägning:				
1925		a) avvägning, längdmätning o. d. § 44, mom. 4	dagar	1/2 12,00	6 -	
aug.	19	b) ytaavvägning, § 11, mom. 1, tariff IV				
		i öppen mark, medelantal 8 punkter pr har	har	3,11 0,32	1 -	
		avvägda punkter	st.	25 0,07	2 25	
		i annan mark, medelantal	punkter pr har	har		
		avvägda punkter	st.			
		c) begränsningskurva, § 11, mom. 2:				
		i öppen mark	km.	0,4 2,50	1 -	
		i annan mark	„	5,00		10 25
		Arealuträkning, § 13, tariff V, medelareal 62 ar, ...	st.	5 0,07	35	
			har	3,11 0,06	19	54
		Ägobeskrivning, § 14, ägofigurer	st.	0,03		
		Markvärdering,				
		a) uppskattning och värdering, § 44, mom. 5	dagar			
		b) gradtabell eller kurva, § 17, mom. 1,				
		för första kilometern av avlopps längd ..	km.		4 —	
		för övriga kilometer	st.	1,50		
		c) uträkning därmed av värde pr ytenhet, § 17, mom. 2 värdetal ..	st.	0,06		
		d) uträkning av förbättring eller försämring, § 18 ägofigurer ..	„	0,12		
		Längdprofil § 20, längd skala 1:4000				
		a) uppritning enl. tariff VI, 1) nytt avlopp	km.	3,00		
		2) befintligt belopp ell. vall	„	0,5 3,50	1 75	
		b) antal ritningar	st.	3,00		1 75
		Tvärsektion § 22, 1:100,				
		vid uppritning av endast befintlig eller ny sektion	„	0,15		
		„ „ „ såväl „ som „ „	„	3 0,25	75	
		tillägg för m² av våta sektionsarean vid h. v. y. nämligen för ..	„			
			„			75
			„			
		Hydrografisk utredning, § 24, grundbelopp	„		2 —	
		för vattenområdets areal	km.²	0,02		2 -
		Dimensionsberäkning, § 25,				
		a) för öppet avlopp, utan särskild beräkning	km.	/ 3,50	3 50	
		tillägg för särskild beräkning av dimensionerna	„	1,00		
		„ „ våta sektionsarean vid h. v. y, 0,50 kr. pr m²				
		nämligen m² sektion på	„			
		„ „ „	„			
		„ „ „	„			
		b) täckt ledning, 1) inre diameter intill 20 cm.	„	6,00		3 50
		2) „ „ över „	„	10,00		
		Överföres				31 47

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört				31 47
		Inritning å kartan av avlopp och vallar, § 27, grundbelopp			1 —	
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan cm.	4	0,03	12	1 12
		Arbetsbeskrivning, § 28, 1:sta sidan			3 —	
		tillägg för övriga sidor st.		2,00		3 —
		Kostnadsberäkning, § 29, nyanläggning km.		2,50		
		därjämte 25 öre pr m ² av våta sektionsarean vid h. v. y.				
		nämligen m ² sektion på "				
		b) vid förändring av befintligt avlopp "	1	4,00	4 —	
		därjämte 50 öre pr m ² av våta sektionsarean vid h. v. y.				
		lika som tillägget för dimensionsberäkningar				
		c) av kostnadsförslaget slutsumma 0,1 % (broar inberäknat)....			70	4 70
		Förslag till bro- och trumbyggnad, §§ 34 och 36				
		1) Enkel bro och trumma. a) för ritarbetet			3 —	
		b) för detaljerad kostnadsberäknad km.				
		c) för grundförstärkning "				
		2) Annan bro i två projektioner, a) för dimensionsberäkning....		8,00		
		b för ritarbetet, teoretisk spännvidd m.		1,00		
		och för särskilt konstruerat landfäste st.		4,00		
		c) för kostnadsberäkning, teor. sp. v. m.		0,50		
		och för särskilt konstruerade landfästen st.		4,00		3 —
		Införande av höjdsiffror å plankartan, § 39 "	25	0,01		25
		Ersättningslängd, § 42, grundbelopp			1 50	
		för varje ersättningsbelopp st.	3	0,25	75	2 25
1925		Utlåtande och betänkande, § 43 sid.	3	3,00		9 —
okt. 20		Sammanträden och upprättande av protokoll, § 44, mom. 1, dagar	1	12,00		12 —
		Särskild utredning, § 44, mom. 2 "		12,00		
		Kostnadsfördelningslängds upprättande, § 44, mom. 14	1/4	12,00		3 —
		Utredning å länets lantmäterikontor rörande fastighetsgränser, jordregisternummer o. d. § 44, mom. 15 dagar		12,00		
		Summa kronor				69 79
		Lösen för:				
		Kopia av plankartan, § 49,				
		1) 1:sta regalarket			7 —	
		övriga regalark		1,75		
		2) efter kartans skala och ägofigurernas medelareal, tariff VII,				
		skalan 1:4000, medelareal 62 ar ägofigurer st.	5	0,10	50	
		har 3,11 0,08			3 49	
		höjning för handkopia å ritpapper, 25 %				
		Överföres			9 99	

1	2	3	4	5	6	7
		Överfört			9 99	
		3) insättning av höjdlägestal..... st.	25	0,02	50	
		„ „ kanaler och diken, grundbelopp			1 75	
		tillägg för varje cm. verkligt mått å kartan, cm.	4	0,05	20	12 44
		Kopia av längdprofil, tvärsektioner samt förslag till broar och trummor å ritpapper, § 52,				
		1) enligt tariff VIII i skala 1: 4000,				
		nytt avlopp km.	0,367	5,00	2 20	
		ändring av befintligt avlopp „		6,00	92	
		2) tvärsektioner, originalritningens belopp med 30 % förhöjning			3 30	
		3) broar och trummor, „ „ „ 30 % „				
		4) för varje med rubrik, skalor o. d. försett blad				
		längdprofilritningar st.		3,00		
		tvärsektions- och broritningar „		5,00		6 42
		nedsättning för kopia å kalkerväv 25 %				
		Avskrift av synehandlingarne, § 55 sid.	19	0,75		9 75
		Summa kronor				28 66
		Övriga förrättningskostnader,				
		Lösen av förordnandet jämte kommissionärsarvode				
		Annonskostnader ang. sammanträden				
		Inbindning av förrättningshandlingarne				
		Arvode till biträdande förrättningsmannen				
		„ „ „ gode männen enligt egna räkningar.....				
		Ersättning för hantlangning, materialier o. d.				
		Summa kronor				
		Sammandrag.				
		Förrättningsmannens arvode				69 79
		Lösen för kopior och avskrift				28 66
		Övriga förrättningskostnader				
		Summa kronor				98 45

Den, som icke åtnöjes med denna räkning äger, att inom tre månader från nedanstående dag klander därå anställa genom stämning till Marcks häradsrätt.

Höga den 20 oktober 19 25

Hjalmar Krauman
Statens lantbruksingenjör.

Att sakägarne erhållit en med denna lika lydande räkning betyga:

Kronor kvitteras:

den 19